

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1342658/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודאילוח

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד שמואל מורן)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד מלכה צור וטו"ר מרדכי שיינין)

הנדון: מניעת פירוק שיתוף בדירת מגורים, למרות פירוד ממושך והעדר סיכוי לשיבה למגורים משותפים, מכוח זכות האישה למדור ספציפי בדירה בהעדר פסק דין לגירושין

פסק דין

לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי תל אביב (הרכב ז) מיום כ"ד בתשרי התשפ"ב (30.9.21), שלפיו "תביעת הבעל לפירוק שיתוף בדירה מתקבלת".

הוויכוח בין הצדדים נסב על פרשנות הסכם ממון שאושר בבית המשפט לענייני משפחה בי"א בטבת התשס"ה (23.12.2004), אם ההסכם מונע את פירוק השיתוף בדירה המשותפת שבה מתגוררת המערערת עד היום לאחר שהמשיב עבר להתגורר בדיוור מוגן.

בית הדין קיבל את גרסתו של המשיב כשהוא נשען על שבפועל הסתיימו הנישואין, נוכח הפרדת המגורים, והוודאות שהצדדים לא ישובו עוד להתגורר תחת קורת גג אחת, מאחר שהמשיב נזקק לטיפול סיעודי קבוע שיכול להינתן לו רק בדיוור מוגן. בלשונו של בית הדין האזורי:

בנידון דידן נישואי הצדדים אינם קיימים עוד בפועל. הבעל נמצא מעל שנתיים ימים בדיוור מוגן, וכבר כתבנו בהחלטה קודמת כי בית הדין אינו מורה לאדם ישיש לעזוב דיוור מוגן ולשוב לביתו. אי אפשר לקבל את תביעת שלום הבית של האישה. האם האישה תפרוס חסותה על הבעל וכל צרכיו הרפואיים בשעה שהיא עצמה בת שמונים ושבע ומתמודדת עם אתגרים רפואיים הכוללים לקות חמורה בראייתה! ?

לאור האמור, מכיוון ששותפותם של הצדדים כבעל ואישה תמה, בית הדין מקבל את בקשת הבעל לחלוקת הרכוש בדירה.

על הכרעה זו מלינה המערערת בשני טיעונים עיקריים:

האחד, הכרעה בית הדין סותרת את הסכמת הצדדים המופיעה בהסכם הממון שחתמו ושאושר בבית המשפט לענייני משפחה בי"א בטבת התשס"ה (23.12.2004) ושלפיה (לטענת המערערת) דירת המגורים המשותפת תשמש אותם לכל ימי חייהם – את כל אחד מהם – גם לאחר פטירת בן הזוג האחר ואף אחד מהצדדים לא יהיה רשאי לפרק את השיתוף שבה. (לאור ההכרעה שלהלן לא ראינו צורך לפרט בטיעון זה.)

השני, בית הדין התעלם מחיוב המשיב ב'מדורה הספציפי' של אשתו, המערערת.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לאחר שבית הדין שמע את הצדדים ולאחר העיון בחומר שבתיק, ובטרם גיבשנו עמדה בערעור לגופו ביקשנו את הבהרתו והנמקתו של בית הדין האזורי בנוגע לכמה שאלות שעלו מקריאת פסק הדין מושא הערעור, שמהן נציין להלן רק את הרלוונטיות להכרעתנו:

האחת:

מדוע לדעתו של בית הדין מועד השיתוף (שמקורו בהיותם בני זוג נשואים) הסתיים, מבלי שנתקבלה תביעתו של המשיב לגירושין, ומדוע ההוראה לפירוק השיתוף אינה סותרת את האמור בהסכם המזון, אם השותפות עדיין לא הסתיימה.

השנייה:

מאחר שבית הדין לא קיבל את תביעת הגירושין של המשיב, הרי שהמשיב חייב במזונות האישה ובמדורה, ובכלל חיובו במדור – להעניק לאישה את המדור הספציפי שבו התגוררה האישה עד עכשיו, וכפי המקובל והידוע. לפי זה, יש להעניק לאישה את הזכות להמשיך להתגורר בדירה המדוברת גם אם בית הדין הגיע למסקנה שיש לפרק את השיתוף הקנייני בדירה (וגם אם היא הייתה רשומה על שם האיש בלבד) מדין חובתו במדור האישה, ולכן, ההוראה למכור את הדירה לאלתר לא עולה בקנה אחד עם חובתו של המשיב בהענקת מדור ספציפי.

בית הדין האזורי המציא לפנינו את הבהרתו והנמקתו, וזו הועברה לתגובת הצדדים, שהמציאו את תגובתם.

לאחר העיון בכל החומר שבתיק, ובכלל זה: פסק דין מושא הערעור, הבהר והנמקת בית הדין האזורי ותגובות הצדדים, בית הדין מקבל את הערעור בכל הנוגע לזכות המגורים של המערערת בדירת המגורים, וכלהלן:

מאחר שבית הדין לא קיבל את תביעת הגירושין של המשיב, הבעל, ולא חייב את המערערת בקבלת גיטה, ובהעדר פסיקה כלשהי הפוטרת את המשיב מתשלום מזונותיה של האישה ובכלל זה ממדורה (ואדרבה, מהבהרתו של בית הדין האזורי עולה שהמשיב חייב בתשלום המזונות אלא שלעמדת בית הדין הם משולמים מדמי השכירות של דירת המערערת ככסי מלוג של האישה), הרי שבכלל החיוב במדור הוא להעניק לאישה את הזכות להתגורר באותה רמת מגורים ובאותם מגורים ששימשו אותה עד כה. בכלל זה, קומת המגורים הנגישה לאישה בגילה וסביבת המגורים עם השירותים שבה, שאליהם הורגלה האישה עד כה – מה שקרוי בלשון המשפטית צו ל'מדור ספציפי'.

צו ל'מדור ספציפי' עניינו הוא שבית הדין מוציא צו המונע את האפשרות להוציא את האישה מהדירה (השייכת כולה או חלקה לבעל) שבה התגוררה עד עתה עם הבעל כבני זוג נשואים. בדרך כלל, הוצאת הצו מתבקשת כדי למנוע הוצאה לפועל של פירוק השיתוף בדירה שמוגש לבית המשפט. בנסיבות שלפנינו – כדי למנוע את פירוק השיתוף בפועל בהוראת בית הדין עצמו לפי פרשנותו את הסכם המזון.

התשתית ההלכתית והמשפטית להוצאת צו שכזה נתבארה בכמה פסקי דין – יעוין פסק דין סבריה 1-22-3599, המופיע בספר עטרת דבורה, להגר"א לביא שליט"א (חלק א סימן לב), ושם מובאים מקורות נוספים ורבים בסוגיה זו. ויעוין מאמרו של הגר"ש דייכובסקי שליט"א בתחומין (כרך כד עמ' 62 ואילך). ואין צורך לכפול.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בהתאם לאמור, שכל חיובי המשיב לאישה המערערת בעינם עומדים, ומבלי להתייחס לשאלה אם המשיב היה זכאי לתבוע את פירוק השיתוף בדירת המגורים לאור הסכם הממון, הרי שבנסיבות התיק לא מצאנו הצדקה כלשהי, שלא לחייב את המשיב לאפשר לאישה להמשיך ולהתגורר בדירת המגורים המשותפת. פועל יוצא של חיוב זה הוא דחיית פירוק השיתוף בפועל של דירת המגורים הזו.

בהחלטתנו הנוכחית איננו נוקטים עמדה (ולאור ההכרעה דלעיל, לא ראינו צורך לעשות זאת) בחלק האחר של הערעור, שנסב סביב פרשנותם של סעיפים 5–8 להסכם הממון המדובר, אם קיימת לפיו זכות למשיב לפירוק השיתוף בפועל בדירת המגורים, ללא שהצדדים התגרשו בפועל וללא שניתן פסק דין המחייב גירושין, רק בגלל הפרדת המשיב את המגורים בפועל ויציאתו למגורים בדירור מוגן.

מסקנות והוראות

לאור האמור, בית הדין קובע:

א. הערעור מתקבל והמערערת רשאית להמשיך ולהתגורר בדירת המגורים המשותפת כל זמן שהצדדים נשואים וכל זמן שלא ניתן פסק דין לגירושין, וזאת על בסיס חיובי הבעל בהענקת המדור הספציפי שלו הורגלה אשתו עד כה.

ב. ככל שיש להכרעה שבסעיף א' השלכות כלכליות לחיובי המשיב או לזכויותיו בנכסי המערערת, הם יוכרעו על ידי בית הדין האזורי לאחר שיוגשו לו בקשות מתאימות.

ג. אין בהכרעה האמורה משום נקיטת עמדה, לכאן או לכאן, בשאלת הזכות הקניינית לפירוק שיתוף של מי מהצדדים במצב של פירוד בפועל בטרם גירושין (או פסק דין לגירושין) לאור האמור בהסכם הממון.

ד. דמי הערבות שהפקידה המערערת יוחזרו לה בהתאם לנהלים.

ה. בית הדין סוגר את התיק.

ו. פסק הדין ניתן לפרסום לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ז באדר התשפ"ג (20.3.2023).

הרב ציון לודאילוז

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה